

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet

Møtedato: 09.11.2021

Sak: 358/21

Tittel: **Saksprotokoll - Høring - ny forskrift om tilskudd til frivilligsentralene**

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 21/25469

Vedtak:

Trondheim kommune gir følgende uttalelse i forbindelse med Kulturdepartementets høring om ny forskrift for tilskudd til frivilligsentralene:

- a) Trondheim kommune anbefaler modell 1.
- b) Trondheim kommune forventer at den økonomiske rammen økes i takt med behov for nye sentraler i kommunene.
- c) Trondheim kommune anbefaler at en fremtidig modell for tilskudd gir kommunen frihet til å organisere driften av frivilligsentralene i tråd med lokale forutsetninger og i en dialog med frivilligheten.
- d) Trondheim kommune mener at en fremtidig modell for tilskudd bør baseres på innbyggertall i kommunene.

Behandling:

Roald Arentz (R) ba om vurdering av egen habilitet – se konstitueringen av møtet. Formannskapet anser Arentz for å være habil i saken.

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Saksfremlegg

Høring - ny forskrift om tilskudd til frivilligsentralene

Arkivsaknr: 21/25469

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Trondheim kommune gir følgende uttalelse i forbindelse med Kulturdepartementets høring om ny forskrift for tilskudd til frivilligsentralene:

- Trondheim kommune anbefaler modell 1.
- Trondheim kommune forventer at den økonomiske rammen økes i takt med behov for nye sentraler i kommunene.
- Trondheim kommune anbefaler at en fremtidig modell for tilskudd gir kommunen frihet til å organisere driften av frivilligsentralene i tråd med lokale forutsetninger og i en dialog med frivilligheten.
- Trondheim kommune mener at en fremtidig modell for tilskudd bør baseres på innbyggertall i kommunene.

Saksutredning:

Saken gjelder

Høringsuttalelse fra Trondheim kommune i forbindelse med forslag om ny forskrift for tilskudd til frivilligsentralene med høringsfrist 12.11.2021.

Bakgrunn

Kulturdepartementet har fått i oppdrag av Stortinget å "sikre finansiering til frivilligsentraler i både små og store kommuner". Forslaget til den nye forskriften gir kommunen mye av ansvaret for forvaltning av tilskuddet til frivilligsentraler, og i tråd med Stortingets vedtak nr. 724 17. juni 2020 øremerkes tilskuddet til frivilligsentraler.

Det er beskrevet at tilskudd til frivilligsentraler skal være enkel, effektiv og gi rom for lokale prioriteringer

Målsetningen med den nye forskriften for tilskudd til frivilligsentraler er å skape gode og forutsigbare rammevilkår for frivilligsentraler slik at de kan stimulere til frivillig innsats, være åpne møteplasser for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor.

Denne saken vurderer konsekvensene av de ulike tilskudds modellene for frivilligsentralene i Trondheim kommune.

Fakta

Frivilligsentralene oppstod som et prøveprosjekt i 1991 og i dag finnes det 481 sentraler i 313 kommuner. Om lag halvparten av frivilligsentralene er kommunalt eid, de øvrige eies av lag og foreninger, stiftelser eller andre organisasjonsformer.

43 kommuner har ikke frivilligsentral.

Sentralene har gjennom årene fått relativt frie tøyler til å eksperimentere med ulike eierformer, og det finnes ikke én modell for hvordan en frivilligsentral skal se ut. Finansieringen av frivilligsentraler har hele veien vært statlig, og det har variert hvor mye kommunene har kunnet styre etablering og drift av sentraler i egen kommune.

Frivilligsentralenes rolle i det lokale frivillighetsarbeidet har vært tema for ulike rapporter som viser at det er en rekke utfordringer knyttet til frivilligsentralenes økonomi, lokaler, eierskap og forankring i kommunene. Gjennom årene har mange sentraler beveget seg vekk fra den opprinnelige intensjon om at frivilligsentralene skulle være et koordinerende bindeledd i kommunenes frivillighetsarbeid.

Ny forskrift må ses på som et ønske om å ta frem igjen den opprinnelige intensjonen med sentralene som et bindeledd mellom kommunal og frivillig sektor. Sentralene bør ha en sentral rolle i kommunenes helhetlige frivillighetspolitikk i fremtiden.

Fra 2017 ble tidligere øremerkede midler til frivilligsentralene en del av kommunenes rammetilskudd. Målsetningen var å gi kommunene flere virkemidler og økt ansvar i frivillighetspolitikken. I en overgangsperiode på fire år ble tilskuddet fordelt i rammetilskuddet til kommunene med særskilt fordeling til frivilligsentraler. Ut over at tilskuddet skulle gå til frivilligsentraler var det ingen krav til bruken av midlene i denne perioden.

Da tilskuddet ble foreslått overført til kommunerammen som et rent innbyggertilskudd var det mange små kommuner som ville fått et lavere tilskudd enn de tidligere hadde fått for å dekke utgifter til én frivilligsentral. Stortinget vedtok derfor juni 2020 å reversere overføringen til kommunene og bestemte at tilskuddet til frivilligsentraler skulle være øremerket.

Det statlige tilskuddet til sentralene vil som en overgangsordning også for 2022 utbetales via kommunen. Det statlige tilskuddet til Trondheims 14 frivilligsentraler var i 2021 på kr 6160000.

Høringsnotatet inneholder forslag om fire ulike modeller for fordeling av tilskuddet. Kulturdepartementet vurderer modell 1 og modell 4.to som mest hensiktsmessige og ber kommunene primært om å foreslå en av de to modellene.

Modell 1 er svært lik dagens fordeling, mens modell 4 innebærer større endringer.

Trondheim kommune er blant kommunene som med modell 4 vil få et betydelig lavere statlig tilskudd til frivilligsentraler enn med dagens ordning. Ks har beregnet endringene i tilskudd ut ifra de ulike modellene og for Trondheim sin del betyr det:

Kommune	2021	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Trondheim	6160000	5970287	7898235	5643329	3919832

Trondheim kommune vil bortsett fra i modell 2 få reduserte tilskudd fra staten, men størst inntrekk hvis modell 4 blir valgt, med ca kr 2,2 millioner.

Konsekvenser for klima og det ytre miljø

Ingen

Konsekvenser for arbeidsmiljøet

Redusert statlig overføring kan medføre oppsigelser av ansatte ved frivilligsentralene

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Avhengig av hvilken modell som velges kan det gi kommunen økte utgifter for eventuelt å kompensere for redusert statlig tilskudd

Kommunaldirektørens vurdering og konklusjon

Kulturdepartementet har utredet og vurdert fire modeller. Departementet anbefaler modell 1 og 4 og ber om en tilbakemelding fra høringsinstansene på foretrukket modell.

Trondheim kommune har i dag 14 frivilligsentraler som alle eies av frivillige og ideelle organisasjoner.

Modell 1

Fordeling etter samme prinsipp som før 2017 – et fast beløp per frivilligsentral. Denne ordningen er enkel, ubyråkratisk og godt kjent. En slik fordeling sikrer at alle eksisterende frivilligsentraler fortsatt kan regne med tilskudd til videre drift. Etablering av nye frivilligsentraler vil etter denne modellen resultere i lavere tilskudd til alle, eller at rammen må økes tilsvarende.

Dette forslaget betyr en videreføring av dagens ordning og vil bety en mindre reduksjon i tilskuddet til Trondheim kommune.

Trondheim kommune vil derfor anbefale at modell 1 velges som fremtidig tilskuddsmodell, men ber samtidig at en ny modell for tilskudd baseres på

- At den økonomiske rammen økes når nye sentraler etableres

TRONDHEIM KOMMUNE

- Innbyggertall i kommunene
- Kommunal frihet til å organisere driften av frivilligsentralene i tråd med lokale forutsetninger og i en dialog med frivilligheten.

Modell 2

Fordele tilskuddet til kommuner etter innbyggertall, men tilskuddet øremerkes til frivilligsentraler. Denne modellen ville ha gitt Trondheim kommune en økning i tilskuddet på ca kr 1,7 mill. Denne modellen vil imidlertid få store konsekvenser for de små kommunene og er derfor ikke å anse som et realistisk alternativ.

Modell 3

Gi en minstesats til alle kommuner med minst én frivilligsentral. Minstesatsen skal, sammen med lokal finansiering dekke utgifter til én sentral, og være på samme nivå som tidligere tilskudd per frivilligsentral. Resten av rammen fordeles likt på alle landets eksisterende frivilligsentraler. Denne modellen vil gi en reduksjon i tilskuddet til trondheim kommune på ca kr 52000.

Modell 4

Modellen er fremtidsrettet og åpner opp for større fleksibilitet innad i en kommune. Det vil bety at det kan være mulig å bygge opp større enheter med mer solide fagmiljø noe som er meget fornuftig. I Trondheim har vi forøvrig gode erfaringer med at en eier drifter flere sentraler. Erfaringsmessig gir det et mer robust fagmiljø og et bedre arbeidsmiljø for de ansatte.

For Trondheim vil denne modellen imidlertid føre til en betydelig reduksjon i det statlige tilskuddet på ca kr 2,2 mill noe som vil kunne medføre at inntil 3 frivilligsentraler må legges ned. Alternativt må kommunens eget tilskudd til sentralene økes tilsvarende reduksjonen i det statlige tilskuddet.

Uavhengig av modell for fordeling vil tilskuddet til frivilligsentraler være en rammestyrte ordning som besluttes i den årlige budsjettbehandlingen i stortinget.

Det har vært dialog med frivilligsentralene i forbindelse med høringsuttalelse.

Konklusjon:

Kommunedirektøren mener at tilskuddsmodell 1 og 4, som vi er bedt om å gi tilbakemelding på, ikke i stor nok grad ivaretar Trondheim kommune og storbyenes interesser. Frivilligsentralene i Trondheim har i dag i gjennomsnitt 15000 innbyggere i sitt ansvarsområde som er et betydelig større ansvar enn i mange andre kommuner.

Modell 1 vil opprettholde dagens tilskuddsnivå, mens modell 4 gir oss et redusert tilskudd på ca 2,2 millioner. Et redusert statlig tilskudd vil kunne få konsekvenser for antall frivilligsentraler i Trondheim.

Kommunedirektøren konkluderer med følgende:

TRONDHEIM KOMMUNE

- Trondheim kommune anbefaler modell 1.
- Trondheim kommune forventer at den økonomiske rammen økes i takt med behov for nye sentraler i kommunene.
- Trondheim kommune anbefaler at en fremtidig modell for tilskudd gir kommunen frihet til å organisere driften av frivilligsentralene i tråd med lokale forutsetninger og i en dialog med frivilligheten.
- Trondheim kommune mener at en fremtidig modell for tilskudd bør baseres på innbyggertall i kommunene.

Kommunedirektøren i Trondheim 28.10.2021

Wenche P. Dehli
Helse- og velferdsdirektør

Knut Meinert Kiplesund
Rådgiver II

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: Oversikt over frivilligsentraler i Trondheim kommune
 Høringsbrev - forskrift for tilskudd til frivilligsentraler
 Høringsnotat - Ny forskrift om tilskudd til frivilligsentralene